

5° Zondag van de Vasten

Dierbare Broeders en Zusters,

Paus Benedictus herhaalde vaak dat *“Aan het begin van het christenzijn, niet een ethische beslissing staat of een grootse gedachte, maar de ontmoeting met (...) een Persoon.”* (*Deus Caritas Est*), de Persoon van Jezus Christus, het mensgeworden Woord. Nu wij ons voorbereiden op Pasen, is het goed om voor onszelf, in de stilte van ons hart, de vraag te stellen: “Wie is Jezus voor mij?” en omgekeerd: “Wie ben ik voor Jezus?” En het evangelie van vandaag kan ons hierbij goed helpen, want het verhaal van Lazarus is immers ook het verhaal van elkeen van ons persoonlijk.

Wat ons onmiddellijk treft in dit evangelie is het contrast in het optreden van Jezus.

Enerzijds treedt Hij op met goddelijke autoriteit, als de Heer van het leven: niet alleen laat Hij Lazarus verrijzen uit de dood, maar Hij verklaart dat Hij zélf *“de verrijzenis en het leven”* IS. Dat *“wie in hem gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven en (...) niet zal sterven voor eeuwig”*. En de joden begrepen goed wat dat betekende: *“Gij, een mens”*, hadden ze al gezegd, *“Gij maakt Uzelf tot God”* (v. 33).

Maar anderzijds worden we in dit verhaal ook en tezelfdertijd getroffen door de diepe menselijkheid van Jezus en vooral door Zijn tedere liefde en genegenheid voor Lazarus en dus voor elkeen van ons. We zien hoe Jezus ons bemint met een hart dat gemaakt is, zoals elk mensenhart, om te beminnen en bemind te worden.

Jezus' menselijke liefde is zo ook de ultieme openbaring van Gods oneindige liefde voor ons. *“Wij zijn niet het toevallige, zinloze product van de evolutie”* (paus Benedictus, homilie Mis begin Pontificaat). *“Elkeen van ons is de vrucht van een gedachte, een idee van God. Elkeen van ons is gewild, elkeen is bemind, elkeen is noodzakelijk.”* En omdat *“Liefde is: alles geven en zichzelf geven”* (H. Theresia van Lisieux), daarom heeft ook God alles gegeven en zichzelf gegeven. *“Zo zeer heeft God de wereld liefgehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven.”* (Joh. 3,16): Jezus Christus, de mensgeworden Liefde, de liefde van God onder ons. Jezus noemt ons in het evangelie van vandaag, tot viermaal toe, Zijn “vrienden”. *“Zie eens hoe Hij van hem hield”*, zeggen de joden. En wij weten dat de liefde alleen maar groter wordt, wanneer degene die wij liefhebben ziek is of lijdt. *“Hij, die Gij liefhebt, is ziek”*, wordt er aan Jezus gemeld.

Maar dan, dierbare broeders en zusters, doet Jezus iets heel merkwaardig. In plaats van zich in allerijl naar zijn vriend Lazarus te begeven, blijft Hij nog twee dagen ter plaatse. En zelfs, wanneer Lazarus sterft, voegt de Heer eraan toe: *“Lazarus is gestorven. En (...) ik verheug mij dat ik niet aanwezig was.”* Waarom was Jezus niet aanwezig? Als God ons zo bemint, waarom is God dan afwezig in ons lijden? Waar is God wanneer wij bij het doodsbed staan van een vriend, van een broer, van een zus, waar is God wanneer een moeder bij het doodsbed staat van haar kind? Waarom laat God toe dat kinderen lijden? ... Jezus was niet aanwezig. En we mogen aan God de vraag stellen: “Waarom?” Paus Franciscus nodigt ons uit om, wanneer wij geconfronteerd worden met onbegrijpelijk lijden, of wanneer wij in ons eigen leven geconfronteerd worden met de stilte, de afwezigheid van God, om dan nooit op te houden aan God te vragen: “Waarom?”; steeds opnieuw die vraag te herhalen: “Waarom?”. Want het mysterie van het antwoord op de vraag van het “Waarom?” is uiteindelijk het mysterie van God zélf. *“Gods waarom ... is God alleen”* schrijft Guido Gezelle (*“Binst het stille van den nacht”*, 1858). Het uitspreken van onze vraag “Waarom”, is uiteindelijk de Naam van God zelf uitspreken.

In de beide zussen Marta en Maria kunnen we echter twee manieren zien om dit “Waarom” uit te spreken. Marta, op de haar geheel eigen manier, gaat recht op de Heer af en zegt hem, misschien niet zonder een accent van verontwaardiging en opstand: *“Heer, als Gij hier waart geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn”*. En Jezus geeft haar het antwoord, we zouden kunnen zeggen van de catechismus en doet een beroep op Marta’s geloof: God laat het kwaad slechts toe om er het goede uit te halen. Als Jezus de ziekte, het lijden en de dood van Lazarus toelaat, dan zullen die uiteindelijk leiden tot zijn verrijzenis, als voorafbeelding van Christus’ eigen verrijzenis; het is tevens een teken om “Gods Zoon te verheerlijken”, een teken opdat allen mogen geloven in Christus, de Zoon van God, en zo samen met hem deelhebben aan het eeuwig leven. Er bestaat uiteraard geen groter goed dan dat. En toch, toch is onze vraag op het “Waarom?” slechts half beantwoord. Is de vriendschap en de liefde van Jezus voor ons echt verenigbaar met Zijn afwezigheid?

De figuur van Maria, staat ons toe om verder door te dringen in het mysterie. Maria, zoals wij allemaal, kent haar catechismus, ze weet dat Jezus enkel het goede voor heeft. En toch, toch is haar hart gebroken van verdriet. Haar vraag aan Jezus is precies dezelfde als die van haar zus: *“Als Gij hier waart geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn”*. Maar Maria gaat niet, zoals haar zus, recht op Jezus af, ze trekt zich terug in stilte en herhaalt rustig, vol liefde tot God, haar “Waarom”. Wanneer ze wordt geroepen bij Jezus, werpt Maria zich aan Zijn voeten neer en weent. Jezus weet dat Hij aan Maria geen uitleg hoeft te geven. Hij kent haar geloof. Maar wanneer hij Maria ziet wenen, *“doorliep Hem een huivering en (was Hij) diep ontroerd.”* En dan staan daar die twee woorden, misschien de mooiste en meest aangrijpende van de hele Schrift: *“Jezus weende”*; *“Lacrimatus est Jesus”*. Jezus was geen *“mooi blok marmer”* (D. Delatte), maar was mens met ons, Zijn hart is een onuitputtelijke bron van warme menselijke liefde, van tederheid, van medelijden.

Nee, God IS NIET afwezig uit ons lijden, precies in dat lijden staat God het dichtst bij ons. Jezus is niet gekomen om alle lijden, alle zonde, alle kwaad in één klap weg te nemen, maar om het licht van Zijn aanwezigheid, van Zijn Liefde te laten stralen in ons lijden. Jezus, ware God en ware mens, heeft Zijn tranen verenigd met de onze. Geen tranen van onmacht, want God heeft het kwaad, het lijden, de dood, de zonden overwonnen, maar tranen van liefde, van onuitputtelijke liefde, een liefde tot aan de dood... geen mens zal ons ooit zo kunnen beminnen als Jezus ons heeft bemind, elkeen van ons persoonlijk.

En zo komen we terug bij onze vraag: wie ben ik voor Jezus? En: Wie is Jezus voor mij? Aan het Kruis heeft Jezus een ultiem bewijs geleverd van zijn onmetelijke liefde voor ons, maar ook van een even onmetelijk verlangen naar onze wederliefde: *“Ik heb dorst”*. God dorst naar onze liefde.

Wijzelf zijn zwak. Zelf kunnen wij God nooit beminnen zoals Hij ons heeft bemind. Maar we kunnen vragen aan God om ons te bekleden met Zijn eigen liefde. Moge de Heilige Maagd Maria, die ons door Christus op het Kruis als Moeder werd gegeven, de harten van haar kinderen openen voor deze liefde. Amen.

